

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ ТРЕТОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2014 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

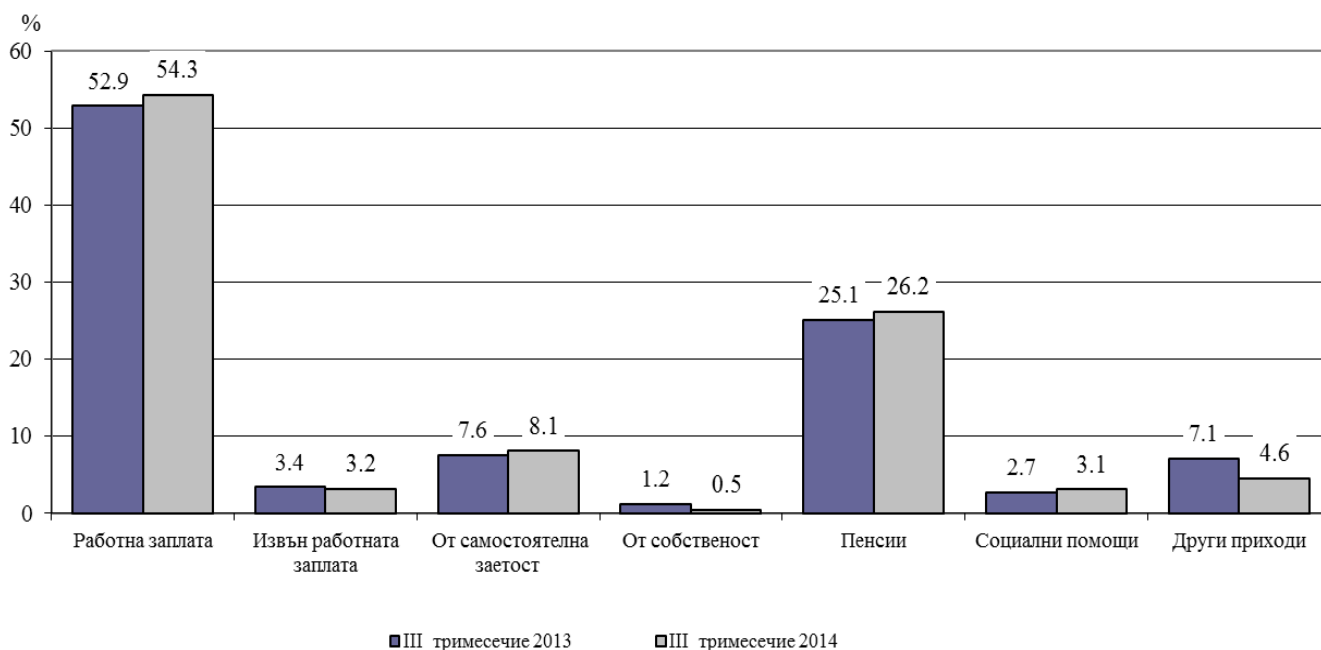
През третото тримесечие на 2014 г. **общият доход** средно на лице от домакинство е 1 195 лв. и спрямо третото тримесечие на 2013 г. намалява с 3.7%.

В структурата на общия доход с най-висок относителен дял са доходите от работна заплата (54.3%), следвани от доходите от пенсии (26.2%), дохода от самостоятелна заетост (8.1%) и доходите от социално осигуряване и социални помощи (3.1%). Спрямо третото тримесечие на 2013 г. по-съществено нараства относителният дял на дохода от работна заплата - с 1.4 процентни пункта, и на доходите от пенсии - с 1.1 процентни пункта.

В номинално изражение през третото тримесечие на 2014 г. в сравнение с третото тримесечие на 2013 г. доходите средно на лице от домакинство по източници на доход се променят, както следва:

- Работната заплата намалява с 1.2% (от 657 лв. на 649 лв.).
- Доходът от самостоятелна заетост нараства с 2.5% (от 94 лв. на 97 лв.).
- Доходите от пенсии остават без промяна.
- Доходите от социално осигуряване и социални помощи нарастват с 9.1% (от 34 лв. на 37 лв.).

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинство през третото тримесечие на 2013 и 2014 година

През третото тримесечие на 2014 г. относителният дял на **паричния доход** на домакинствата в общия доход е 97.9%, а делът на дохода от натура е 2.1%.

Разходи на домакинствата

Общият разход средно на лице от домакинство през третото тримесечие на 2014 г. е 1 147 лв. и остава почти без промяна спрямо същото тримесечие на 2013 година. При формиране на общия разход на домакинствата най-голям дял имат разходите за храна и жилище - 49.3% от всички разходи, и разходите за транспорт и съобщения - 11.8%.

Най-съществено перо от бюджета на българските домакинства са разходите за **храна и безалкохолни напитки** - 379 лв. средно на лице в домакинството за третото тримесечие на 2014 година. Като абсолютни стойности те намаляват с 2.2% спрямо третото тримесечие на предходната година, а относителният им дял в общия разход представлява 33.1% и намалява с 0.8 процентни пункта на годишна база.

През третото тримесечие на 2014 г. домакинствата са изразходвали по 187 лв. средно на лице от домакинство за **вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане на дома**. Относителният дял на тези разходи е 16.2% от общия разход, което е с 0.7 процентни пункта по-малко в сравнение със същия период на 2013 година.

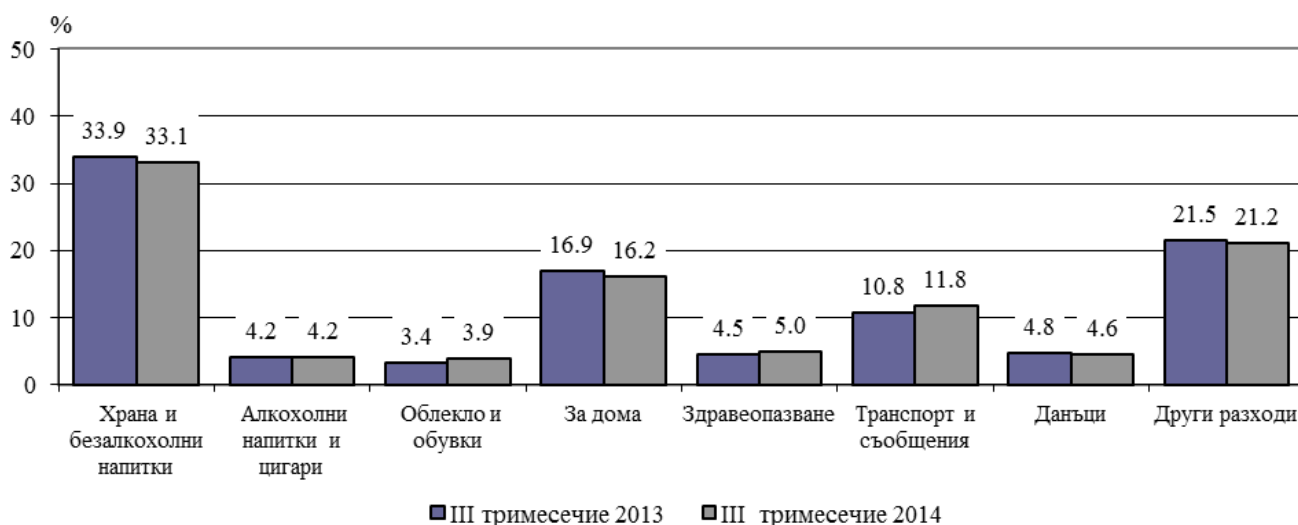
Като абсолютни стойности разходите за **транспорт и съобщения** през третото тримесечие на 2014 г. се увеличават спрямо третото тримесечие на 2013 г. със 7.9% и достигат 136 лв. средно на лице, а относителният им дял нараства с 1.0 процентен пункт и представлява 11.8% от общия разход на домакинствата.

Разходите за **здравеопазване** се повишават от 52 лв. през третото тримесечие на 2013 г. на 57 лв. средно на лице от домакинството през същото тримесечие на 2014 г., а относителният им дял се увеличава с 0.5 процентни пункта и представлява 5.0% от общия разход.

Разходите за **алкохолни напитки и цигари** през третото тримесечие на 2014 г. възлизат на 49 лв. средно на лице от домакинството. Техният относителен дял в общия разход е 4.2% и остава без промяна в сравнение с третото тримесечие на 2013 година.

Разходите за **облекло и обувки** се увеличават от 39 лв. средно на лице от домакинство през третото тримесечие на 2013 г. на 45 лв. през третото тримесечие на 2014 г., а относителният им дял в общия разход нараства с 0.5 процентни пункта до 3.9%.

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинство през третото тримесечие на 2013 и 2014 година

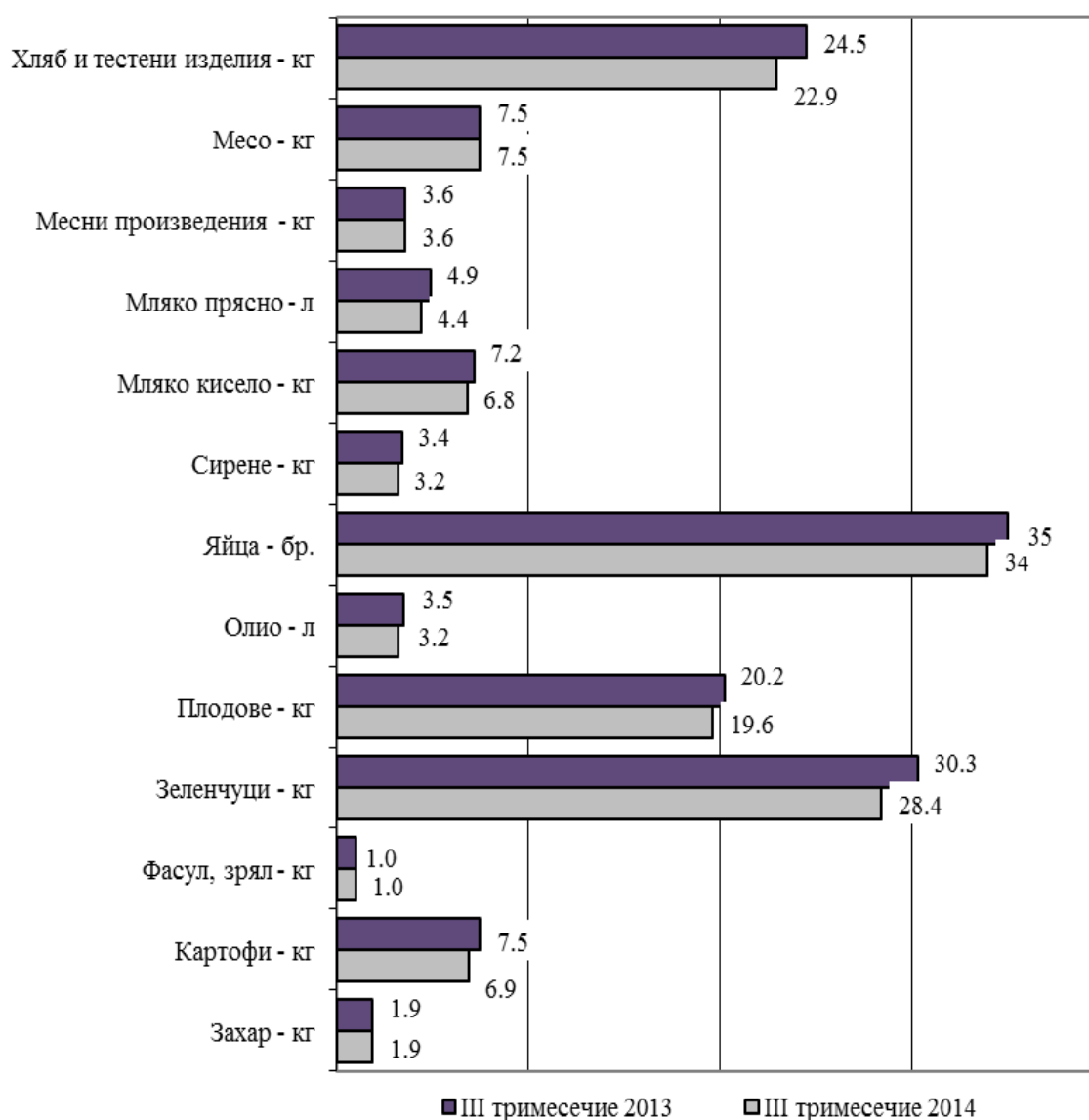

Потребление на домакинствата

Потреблението на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство намалява през третото тримесечие на 2014 г. спрямо същото тримесечие на 2013 година. Най-съществено намалява потреблението на зеленчуци - от 30.3 на 28.4 кг, и на хляб и тестени изделия - от 24.5 на 22.9 кг. Без промяна остава консумацията на месо, месни произведения, зрял фасул и захар.

Фиг. 3. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през третото тримесечие на 2013 и 2014 година

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** Наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно и годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярни или еднократни трансфери от други домакинства и продажби на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за Наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него са публикувани на интернет страницата на НСИ в рубриката „Доходи и разходи на домакинствата”.

Общ доход на домакинствата по източници на доходи
през третото тримесечие на 2013 и 2014 година

Източници	Трето тримесечие 2013			Трето тримесечие 2014		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ доход	100.0	2958.98	1241.54	100.0	2917.49	1195.03
Брутен общ доход	93.8	2775.30	1164.47	96.4	2812.4	1151.99
Работна заплата	52.9	1565.12	656.70	54.3	1584.04	648.84
Извън работната заплата	3.4	101.66	42.66	3.2	93.83	38.43
От самостоятелна заетост	7.6	224.56	94.22	8.1	235.84	96.6
От собственост	1.2	34.91	14.65	0.5	13.77	5.64
Пенсии	25.1	743.71	312.05	26.2	763.58	312.77
Обезщетения за безработни	0.6	18.56	7.79	0.6	17.61	7.21
Семейни добавки за деца	0.8	22.44	9.42	0.9	25.89	10.61
Други социални помощи	1.3	39.44	16.55	1.6	46.43	19.02
Регулярни трансфери от други домакинства	0.8	24.90	10.45	1.1	31.42	12.87
Приходи от продажби	1.0	30.40	12.75	0.6	18.34	7.51
Други приходи	5.2	153.28	64.32	3.0	86.75	35.54
Изтеглени спестявания	x	113.93	47.80	x	108.83	44.58
Заеми и кредити	x	45.24	18.98	x	41.11	16.84

Таблица 2

Общ разход на домакинствата по групи разходи
през третото тримесечие на 2013 и 2014 година

Групи разходи	Трето тримесечие 2013			Трето тримесечие 2014		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ разход	100.0	2729.42	1145.22	100.0	2799.99	1146.90
Потребителски общ разход	83.7	2283.50	958.12	84.2	2357.62	965.70
Храна и безалкохолни напитки	33.9	924.06	387.72	33.1	925.64	379.15
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.2	114.83	48.18	4.2	118.28	48.45
Облекло и обувки	3.4	93.12	39.07	3.9	110.48	45.25
Жилища, вода, електроенергия и горива	13.1	357.08	149.83	12.5	350.87	143.72
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	3.8	104.81	43.98	3.7	104.39	42.76
Здравеопазване	4.5	123.66	51.88	5.0	139.25	57.04
Транспорт	6.5	177.00	74.27	7.3	205.64	84.23
Съобщения	4.3	116.23	48.77	4.5	125.32	51.33
Свободно време, културен отдих и образование	5.9	161.18	67.63	5.3	147.93	60.59
Разнообразни стоки и услуги	4.1	111.54	46.80	4.6	129.81	53.17
Данъци	4.8	131.22	55.06	4.6	128.44	52.61
Социални осигуровки	6.3	170.93	71.72	6.2	173.04	70.88
Регулярни трансфери към други домакинства	1.0	26.45	11.10	0.9	25.62	10.50
Други разходи	4.3	117.32	49.22	4.1	115.27	47.22
Влог	x	44.81	18.80	x	56.08	22.97
Покупка на валута, ценни книжа	x	-	-	x	0.60	0.25
Изплатен дълг и даден заем	x	124.15	52.09	x	120.61	49.40